

Vastine Kirjalliseen kysymykseen KK 675 2018 vp:

Kirjallinen kysymys teknisen työn asemasta ja opiskelijoiden teknisten valmiuksien parantamisesta

Olavi Ala-Nissilä (kesk.) on esittänyt eduskunnassa kirjallisen kysymyksen teknisen työn asemasta ja opiskelijoiden teknisten valmiuksien parantamisesta.

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_675+2018.aspx

Kirjallinen kysymys perustuu Ala-Nissilän saamaan luonnostelmaan kentän opettajilta.

Kirjoituksessa annetaan harhaanjohtava ja puutteellinen kuva nykypäivän käsityöopetuksesta peruskoulussa. Lisäksi ajatus perusopetuksen alistamisesta työelämätaivoitteille tai yksittäisille teollisuudenaloille on kyseenalainen.

Tekstiiliopettajaliitto on lähestynyt Ala-Nissilää kirjallisen kysymyksen virheiden oikaisemiseksi. On oleellista, että valtakunnan ylintä päätösvaltaa käytetään faktapohjaiseen ja asialliseen tietoon perustuen.

Väite: Opetuksen uusissa normeissa tekninen työ ja tekstiilityö on yhdistetty kokonaan yhdeksi oppiaineeksi, käsityöksi. Tätä ideaa kutsutaan "monimateriaaliseksi käsityöksi". Siinä on ihanteena, että jokaisessa tuotteessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön materiaaleja ja tekniikoita.

Todellisuudessa käsityö-niminen oppiaine on ollut olemassa jo edeltävän opetussuunnitelman aikaan ja käytössä kouluissa siis vuodesta 2006 lähtien. Nykyisessä opetussuunnitelmassa tekstiilityö ja tekninen työ mainitaan vain seuraavasti: "Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja."

Monimateriaalisuus ei näin ollen tarkoita kahden vanhan oppiaineen yhteensulautumaa. Etenkään se ei tarkoita sitä, että jokaisessa tuotteessa käytettäisiin teknisen työn ja tekstiilityön materiaaleja ja tekniikoita, mitä kirjoituksessa pidetään käsityön alhaisen valintamäärän syynä. Kyseessä on väärintulkinta eikä opetussuunnitelmatekstissä missään kohdassa ohjeisteta toimimaan näin. Monimateriaalisuus tulee ymmärtää oppilaan lähtökohdista käsin: oppilasta tutustutetaan erilaisten materiaalien ja teknologioiden pariin.

“Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuksiin, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. “

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/sisallot/530524?valittu=42878>

2

Väite: Tekstiilityön keskeisimmät sisällöt ovat ompelu, virkkaaminen, neulonta, huovutus, kudonta, kirjonta ja kankaanpainanta. Niillä ei ole nykypäivänä selkeää suoraa yhteyttä työelämän todellisuuteen, vaan tekstiilityön ydinmerkitys on itseilmaisussa ja taiteellisuudessa. Nämä ovat sinänsä tärkeitä ja merkityksellisiä asioita, mutta niillä ei voi korvata teknisten perusvalmiuksien opettamista. Tekstiilityöllä on enemmän yhtymäkohtia kuvataiteeseen kuin tekniseen työhön.

Opetussuunnitelma linjaa, että käsityön sisältöalueita ovat mm. suunnittelu, ideointi, kokeilu, yrittäjämäinen oppiminen, muotoilu, dokumentointi ja arviointi, eivät kirjoituksessa esitetyt tekniikkakeskeiset ompelu, virkkaaminen ja neulonta tai metalli- ja puuteknologiat.

Kirjoituksessa jopa vihjataan, ettei peruskoulun sisältöjä kannattaisi opettaa, jos niillä ei ole “selkeää suoraa yhteyttä työelämän todellisuuteen”. Vaikka väite hyväksyttäisiin, ei kirjoituksessa ymmärretä teknologialla ja tekstiilityöllä olevan yhteisiä rajapintoja. Suomessa tekstiiliteollisuus elää uutta nousua, myös suomalainen muotoilu on maailmalla arvostettua. Pääalle puettava elektroniikka ja ohjelmoitavat komponentit mm. vaatteissa ovat myös ihan jokapäiväistä todellisuutta tämän päivän peruskoulussa.

Peruskoulussa käsityön tehtävä ei ole valmistaa oppilaita pelkästään ammatillista koulutusta ajatellen. Luonnollisesti takana ovat myös ajat, jolloin käsityössä opetettiin sukupuolittuneita taitoja kodinhoidon näkökulmasta. Osaaminen, joka käsityöllä toiselle asteelle siirryttäessä saavutetaan, on monipuolista. Käsitöissä opitaan kädentaitojen lisäksi tärkeitä työelämän taitoja: kriittistä ajattelua, ongelmanratkaisua, yhteistyötaitoja ja digitaalisen teknologian käyttöä. Nämä ovat hyödyksi ihan kaikilla aloilla, eivät vain teknologiateollisuudessa.

“Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologioita sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista.”

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/sisallot/530524?valittu=428782>

Väite: Uuden POPS:n tavoitteena oli oppilaan valinnanvapauden kasvattaminen, mutta käsityössä valinnanvapaus kaventui. --- POPS:n mukaan opetuksessa on määrä painottaa oppilaiden kiinnostuksen kohteita, mutta Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan oppilaalla ei ole oikeutta tehdä valintaa käsityön sisältöalueiden (tekninen työ ja tekstiilityö) välillä.

Uusimman opetussuunnitelman mukaisella yhteisellä käsityöllä voidaan turvata kaikille samanlainen jatko-opintokelpoisuus, mikä ei ole tähän asti toteutunut. Oppilas on saattanut käydä peruskoulunsa siten, että kosketus käsityön toiseen osa-alueeseen on tapahtunut vain lyhyesti esimerkiksi kolmannella ja seitsemännellä luokalla. Kärjistäen voidaan sanoa, että, oppilaalle on opetettu vain puolikasta käsityötä. Kysymys on olennainen vaikkapa tyttöjen kannustamisessa teknisten alojen pariin.

Äidinkielen opetuksessakaan oppilas ei voi sulkea pois kirjallisuutta tai kielioppia, vaan sisällöt muodostavat yhdessä kokonaisuuden. Näin on myös käsityön yhteisissä opinnoissa.

Edelleenkin oppilas voi valinnaisaineissa valita haluamaansa käsityön oppisisältöä. Nykyinen opetussuunnitelma ja tuntijako mahdollistavat tämän jopa vapaammin ja monipuolisemmin.

Väite: "Monimateriaalisen" käsityöopetuksen toteuttaminen oppilaita motivoivalla tavalla on lähes mahdotonta.

Lopuksi todettakoon, että oppilaiden motivoiva opettaminen on enemmän kiinni ammattitaidosta ja opettajasta itsestään kuin ulkoisista tekijöistä. Parhainkaan valinnaiskurssi ei innosta oppilasta ilman opettajan esimerkkiä. Kentällä on paljon myös upeita esimerkkejä ja onnistuneita kokemuksia uuden opetussuunnitelman mukaisesta käsityöopetuksesta.

Hallitus

Tekstiiliopettajaliitto ry.